

Ordföranden har ordet 1993

Från VärmlandsAnor 1993:1

Registrera utvandrade värmlänningar

När man går igenom en viss sockens kyrkoarkiv hittar man vanligtvis här och där en främmande fågel. Någon som är född i en helt annan del av landet och som av någon anledning hamnat just här. Och man ställer sig frågan: är det kanske någon släktforskare som sökt just den här personen i många år och slutligen givit upp hoppet om att någonsin finna honom i vårt ofantliga arkivmaterial? Kanske vi släktforskare skall börja lägga upp register över sådana här personer? Något att fundera på för Släktforskarförbundet?

Till att börja med skulle jag vilja rekommendera vår förenings medlemmar att i VärmlandsAnor publicera uppgifter om värmlänningar som ni funnit i andra landsändar. Själv skall jag nu försöka föregå med gott exempel.

Värmlänningar i Åkers dödbok

Åker i Södermanland är min "antätaste" socken. Det är en sådan här fantastisk församling där kyrkobokförarna gjort sig besväret att i dödboken skriva ned en levnadsbeskrivning för varje avliden person. I denna guldgruva för en släktforskare som omfattar tiden 1764-1802 (F:1) har jag funnit tre värmlänningar.

Den 3 maj 1768 avled soldaten Johan Daberg i lungdot. Han var född i november 1732 i Karlstad. Fadern var borgare i Karlstad och hette Magnus Jonsson. Moderns namn var Maria Nilsson. Han kunde väl läsa i bok och förstod sin kristendom försvarligt. Han sattes i hantverkslära hos en smed i Karlstad, men då han av denne något hårt hanterades, begav han sig hit till orten år 1743 och tjänade på flera ställen i socknen till 1749 då han inskrevs som soldat för rote nr 944 Datorp tillhörande Gripsholms kompani. År 1752 gifte han sig med pigan Anna Ersson Strengberg vid Gripsholms Ladugård. De sammanlevde under 16 år och fick fem söner av vilka 3 ännu levde vid faderns död. Daberg vistades ett år i Finland samt var med alla fem åren i det pommerska kriget. I Finland kan han möjligen ha varit kommenderad till bygget av Sveaborgs fästning.

Soldaten Sven Carlsson Sten vid Nerike och Wermelands Regemente var med bland dem som år 1768 drog ut i Gustav III:s krig mot Ryssland. Efter ett år ute i Finland fick han avsked från regementet. Han hade då varit soldat i 22 år. På hemvägen från Finland drabbades han av "invärtes slag" och dog den 27 november 1789 på gården Skrähäll i Åker. "Efter berättelse" skulle han ha varit 53 år gammal.

Slutligen har vi fattighjonet och pigan Stina Asmundsdotter som dog i Fattigstugan den 10 maj 1801. Om henne får vi inte veta annat än att hon var född år 1750 i Sillerud.

Lars Gunnar Sander

Red kommenterar: Jag tycker att detta är ett bra förslag. En början kan vara att vi sammanför sådana värmlänningar under en gemensam rubrik i VärmlandsAnor. Uppgifterna bör kompletteras med hänvisning till var de hämtats, arkiv (om annat än kyrkoarkiv) och volymbeteckning (signum).

Även redan publicerade verk, till exempel Axel Grindes förteckning över nära 3000 värmlänningar, som flyttade in i Jämtland 1860-1895, bör ingå i ett sådant register.

Värmlänning häktad för stöld i Bohuslän

Vid sommaringet i Tunge härad var den 16/6 1796 en okänd person vid namn Anders Hansson instämd för stöld. Anders uppgav sig vara 30 år gammal och född på "Wermelands skog i Frisdahlen". Han hade varit med i senaste kriget i Finland och gått till sjöss på fregatten Bellona och sedan seglat med en engelsman i 3 år från vilken han mönstrat av i Plymouth och följt en norsk koopverdiskeppare i 1 ½ år varefter han uppehållit sig i Norge och i bohuslänska skärgården. Senast hade han varit hos bokhållare Widerberg på transjuderiet Slättholmen. Stölderna skulle ha utförts där samt på ytterligare ett par platser. (Dombok Tunge m fl Ala:61 ST 3).

Bernhard Granholm
